

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 września 2019 r.,
w sprawie **K. S. i P. S.** ,
oskarżonych z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i innych
skargi obrońcy oskarżonych,
na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 marca 2019 r.,
sygn. akt II AKa (...),
uchylający częściowo wyrok Sądu Okręgowego w G.
z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt IV K (...)
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

1. oddała skargę;

**2. obciąża oskarżonych K. S. i P. S. kosztami sądowymi
postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

K. S. i P. S. wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt IV K (...), zostali między innymi uniewinnieni od popełnienia dwóch czynów z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. (pkt 1 wyroku). Sąd Apelacyjny w (...), po rozpoznaniu apelacji prokuratora, wyrokiem z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt II AKa (...), uchylił wyrok w części uniewinniającej oskarżonych i w tym zakresie przekazała sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G..

Skargę na to orzeczenie wniósł obrońca ww. oskarżonych zaskarżając je w zakresie uchylenia wyroku Sądu I instancji w jego pkt 1 i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Zaskarżonemu wyrokowi obrońca, na podstawie art. 539a § 3 k.p.k., art. 539f w zw. z art. 526 § 1 k.p.k., zarzucił „rażącą obrazę przepisów prawa procesowego mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 437 § 2 k.p.k., polegającą na uchyleniu wyroku Sądu Okręgowego w G. IV Wydział Karny z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt IV K (...) i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy nie wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że zaistniały przesłanki określone w art. 439 § 1 k.p.k., tj. bezwzględna przyczyna odwoławcza, ani w art. 454 § 1 k.p.k., tj. nie stwierdził, że wyeliminowanie stwierdzonego uchybienia może prowadzić do wyroku skazującego, ani też że konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, zaś podane przez Sąd pisemne motywy rozstrzygnięcia kasatoryjnego wskazują w istocie na niedopuszczalne wobec treści art. 455a k.p.k. uchylenie przez Sąd odwoławczy wyroku Sądu meriti ze względu na fakt, że jego uzasadnienie nie spełnia w ocenie Sądu ad quem wymogów określonych w art. 424 k.p.k., przy pozornym odniesieniu się w treści uzasadnienia Sądu ad quem do przepisów wyznaczających standard gromadzenia i oceny dowodów, tj. art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k., bez wskazania konkretnie, jakie zasady prawidłowego rozumowania lub wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego zostały przez Sąd meriti naruszone, podczas gdy uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego musi jednoznacznie wskazywać, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, przy czym wydanie wyroku kasatoryjnego w oparciu o regułę ne peius możliwe jest tylko wtedy, gdy sąd odwoławczy jest zdania, że rysuje się realna perspektywa wydania w drugiej instancji wyroku skazującego, ale nie może do tego dojść ze względu na zakaz przewidziany w art. 454 § 1 k.p.k., przy czym wskazana przesłanka orzekania kasatoryjnego wymaga, aby Sąd odwoławczy w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień, stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k., tj. odpowiednio po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych

ustaleń faktycznych, stwierdził, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k., o czym nie ma w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku choćby wzmianki, zaś sama tylko możliwość wydania wyroku skazującego w ponownym postępowaniu przed Sądem meriti jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k., natomiast konieczność ponownej oceny przeprowadzonych dowodów, którą można wywieść z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, nie mieści się w kręgu podstaw wyroku kasatoryjnego również wówczas, gdy Sąd odwoławczy zasadnie wskaże, jakich to, choćby kardynalnych, uchybień art. 7 k.p.k. dopuścił się Sąd meriti”.

Podnosząc taki zarzut, autor skargi wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku, w zakresie w jakim Sąd Apelacyjny w (...) uchylił wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt IV K (...), w odniesieniu do K. S. i P. S. w punkcie 1 i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G., tj. w zakresie pkt. 1 zaskarżonego wyroku, i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego oraz prokurator w pisemnych odpowiedziach na skargę wnieśli o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga obrońcy oskarżonych K. S. i P. S. nie jest zasadna, gdyż skarżący nie wykazał, aby wydanie, na etapie postępowania odwoławczego, orzeczenia kasatoryjnego naruszyło art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k.

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powiązania treści tego przepisu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wynika, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie

w całości przewodu sądowego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960). Te uregulowania wskazują więc jednoznacznie, że aby Sąd Najwyższy mógł ustosunkować się do podniesionych w skardze zarzutów, uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego jednoznacznie, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Treść uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), wbrew twierdzeniom autora skargi, wyraźnie wskazuje, jakimi powodami kierował się ten Sąd wydając zaskarżone skargą orzeczenie. Sąd obszernie i przekonywająco na kartach pisemnych motywów wyroku uzasadnił z jakich powodów i przyczyn nie podzielił ustaleń Sądu meriti w zakresie kondycji finansowej prowadzonej przez oskarżonych spółki w okresie objętym zarzutami, a także stanu ich świadomości w momencie zaciągania zobowiązań, oraz rzeczywistych motywów jakimi kierowali się podejmując decyzje gospodarcze. Zdaniem Sądu II instancji, Sąd Okręgowy nie uzasadnił w sposób prawidłowy, przez to i wystarczający, powodów dla których uniewinnił oskarżonych od popełnienia zarzucanych im czynów. Zdaniem tego Sądu wszystkie wysnute przez Sąd I instancji argumenty i wnioski zostały powzięte na skutek dowolnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów. Sąd Apelacyjny przy tym wskazał na czym te błędy konkretnie polegały i w jakim zakresie stały w wyraźnej opozycji do zgromadzonych w sprawie dowodów (opinii biegłych, zeznań świadków), ale i zasad swobodnego i logicznego rozumowania. Sąd odwoławczy wskazał ponadto w uzasadnieniu, jakie - mające znaczenie dla kwestii odpowiedzialności oskarżonych - aspekty sprawy zostały przez Sąd I instancji zignorowane, pominięte lub którym wydarzeniom przypisano nadmierną wartość.

Tak więc trafnym jest wniosek, iż w układzie procesowym jaki wystąpił w przedmiotowej sprawie, Sąd Apelacyjny nie miał możliwości wydania innego orzeczenia niż kasatoryjne, bowiem na przeszkodzie temu stał zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. Wprawdzie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przepis ten nie został bezpośrednio powołany, jednakże jego treść jednoznacznie

wskazuje, co było powodem uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w G. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie.